

Arbetskraftsinvandring

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen ska göra ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om att införa direktåtkomst för Migrationsverket till vissa uppgifter hos andra myndigheter och om uppdrag till Migrationsverket som syftar till ett förstärkt arbete mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring.

Utskottet föreslår att riksdagen ska avslå övriga motionsyrkanden, om bl.a. underlättande av arbetskraftsinvandring, utannonsering av tjänster, försörjningskrav, s.k. spårbyte, uppehållstillstånd för studerande samt sanktioner och straff.

I betänkandet finns 15 reservationer (S, M, SD, MP, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Ett åttioal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Arbetskraftsinvandring	7
Reservationer	25
1. Underlätta arbetskraftsinvandring, punkt 1 (M, C, L, KD)	25
2. Behovsprövad arbetskraft, punkt 2 (SD)	26
3. Övrigt om arbetskraftsinvandring, punkt 3 (C)	26
4. Förutsättningar för arbetstillstånd, punkt 4 (M, C, L, KD)	27
5. Förstärkt arbete mot missbruk, punkt 5 (S, MP)	28
6. Missbruk, sanktioner och straff, punkt 6 (M)	29
7. Missbruk, sanktioner och straff, punkt 6 (C)	30
8. Missbruk, sanktioner och straff, punkt 6 (V)	30
9. Spårbyte m.m., punkt 7 (C)	31
10. Spårbyte m.m., punkt 7 (V)	32
11. Uppehållstillstånd för att studera m.m., punkt 8 (M)	33
12. Uppehållstillstånd för att studera m.m., punkt 8 (C)	33
13. Uppehållstillstånd för att studera m.m., punkt 8 (KD)	34
14. EU-blåkort, punkt 9 (SD)	35
15. EU-blåkort, punkt 9 (C)	36
Särskilt yttrande	37
1. Behovsprövad arbetskraft, punkt 2 (V)	37
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	38
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	38

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Underlätta arbetskraftsinvandring

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1065 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 18,

2016/17:1844 av Elisabeth Svantesson (M),

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,

2016/17:3149 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 4 och 5,

2016/17:3188 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 3,

2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 1–3,

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkandena 31 och 33,

2016/17:3343 av Sofia Fölster (M) yrkande 3 och

2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8.

Reservation 1 (M, C, L, KD)

2. Behovsprövad arbetskraft

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:2330 av Johnny Skalin (SD) och

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkande 10.

Reservation 2 (SD)

3. Övrigt om arbetskraftsinvandring

Riksdagen avslår motion

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 11–14.

Reservation 3 (C)

4. Förutsättningar för arbetstillstånd

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:27 av Tina Acketoft (L),

2016/17:734 av Niklas Wykman (M) yrkandena 1–6,

2016/17:735 av Gunilla Nordgren (M),

2016/17:1065 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 19,

2016/17:1273 av Christian Holm Barenfeld (M),

2016/17:1593 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 1–5,

2016/17:2535 av Jabar Amin (MP),

2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 1–4,

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 3, 4, 6 och 7,

2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 4,

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 34 och

2016/17:3343 av Sofia Fölster (M) yrkandena 1 och 2.

Reservation 4 (M, C, L, KD)

5. Förstärkt arbete mot missbruk

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om införande av direktåtkomst för Migrationsverket till vissa uppgifter hos andra myndigheter och om ett uppdrag till Migrationsverket som syftar till ett förstärkt arbete mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 5 och 6 samt

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 35.

Reservation 5 (S, MP)

6. Missbruk, sanktioner och straff

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:2155 av Sten Bergheden (M) yrkandena 2–4,

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 26,

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 5 och

2016/17:3371 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 39.

Reservation 6 (M)

Reservation 7 (C)

Reservation 8 (V)

7. Spårbyte m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 3,

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 25,

2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 5,

2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 8–10 och 21 samt

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 10.

Reservation 9 (C)

Reservation 10 (V)

8. Upphållstillstånd för att studera m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:713 av Lars Hjalmered (M),

2016/17:862 av Lars Hjalmered (M),

2016/17:1107 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2974 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 9,

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 16 och 17,

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 12 och

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 32.

Reservation 11 (M)

Reservation 12 (C)

*Reservation 13 (KD)***9. EU-blåkort**

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1424 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 10,

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 15 och

2016/17:3409 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 53–57.

Reservation 14 (SD)

Reservation 15 (C)

Stockholm den 18 april 2017

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Mikael Cederbratt (M), Phia Andersson (S), Jennie Åfeldt (SD), Lars-Arne Staxäng (M), Yilmaz Kerimo (S), Solveig Zander (C), Tina Ghasemi (M), Kerstin Nilsson (S), Aron Modig (KD), Teresa Carvalho (S), Patrik Engström (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Christina Høj Larsen (V), Paula Bieler (SD), Marco Venegas (MP) och Fredrik Malm (L).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet ett flertal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2016/17. Yrkandena rör bl.a. underlättande av arbetskraftsinvandring, utannonsering av tjänster, försörjningskrav, s.k. spårbyte, uppehållstillstånd för studerande samt missbruk, sanktioner och straff.

En redovisning av de behandlade yrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Arbetskraftsinvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen gör ett tillkännagivande till regeringen om Migrationsverkets direktåtkomst till vissa uppgifter hos andra myndigheter och om ett förstärkt arbete mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden, som bl.a. rör underlätande av arbetskraftsinvandring, utannonsering av tjänster, försörjningskrav, s.k. spårbyte, uppehållstillstånd för studerande samt sanktioner och straff.

Jämför reservation 1 (M, C, L, KD), 2 (SD), 3 (C), 4 (M, C, L, KD), 5 (S, MP), 6 (M), 7 (C), 8 (V), 9 (C), 10 (V), 11 (M), 12 (C), 13 (KD), 14 (SD) och 15 (C) samt det särskilda yttrandet (V).

Gällande ordning

En utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av en anställning här eller utomlands ska enligt 2 kap. 7 § utlänningslagen, förkortad UtL, ha arbetstillstånd. Kravet gäller dock inte för medborgare i de nordiska länderna, för den som har uppehållsrätt eller för den som har permanent uppehållstillstånd (2 kap. 8 § UtL). Andra kategorier som är undantagna från kravet är bl.a. medborgare i Schweiz, tredjelandsmedborgare med ställning som varaktigt bosatt, studerande, forskare, asylsökande som beviljats undantag från kravet på arbetstillstånd och personer som ska arbeta enbart en kortare tid i Sverige inom vissa yrkeskategorier.

Enligt 6 kap. 2 § UtL får arbetstillstånd ges till en utlänning som erbjudits anställning, om anställningen gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig samt lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Vidare krävs att rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom EU. Arbetsgivaren måste bl.a. ha annonserat ut tjänsten i Sverige och inom EU/EES samt i Schweiz under viss tid innan en person anställs, och Migrationsverket prövar om dessa krav är uppfyllda.

Om anställningen och vistelsen i Sverige är längre än tre månader ska utlänningen förutom arbetstillstånd även ha uppehållstillstånd, som beviljas för samma tid som arbetstillståndet (5 kap. 10 § UtL).

Arbetstillstånd får enligt 6 kap. 2 a § UtL inte ges för längre tid än två år och inte avse längre tid än anställningstiden. Den sammanlagda tillståndstiden får inte vara längre än fyra år. Om det finns särskilda skäl kan tillstånd dock beviljas för som längst sex år. Arbetstillstånd ska knytas till en viss arbets-

givare och avse ett visst slag av arbete. Efter två år ska tillståndet knytas endast till ett visst slag av arbete.

En utlänning som under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd för arbete i sammanlagt fyra år får beviljas permanent uppehållstillstånd (5 kap. 5 § UtL).

Den som har haft arbetstillstånd och som, sedan anställningen upphört men inom giltighetstiden för tillståndet, ansöker om ett nytt arbetstillstånd behöver enligt 5 kap. 3 § utlänningsförordningen, förkortad UtIF, inte ha ett sådant tillstånd för tiden till dess ansökan har avgjorts. Inte heller vid en ansökan om förlängning av arbetstillstånd behövs det ett sådant tillstånd under ansökningstiden.

En utlänning som vill ha arbetstillstånd ska enligt 6 kap. 4 § UtL ha ansökt om och beviljats sådant tillstånd före inresan i Sverige. Det finns ett flertal undantag från regeln.

I 7 kap. 7 e § UtL finns en bestämmelse om obligatorisk återkallelse när förutsättningarna för arbetstillstånd av något annat skäl än att anställningen har upphört inte längre är uppfyllda. De förutsättningar som avses är bl.a. att anställningen ska göra det möjligt för utlänningen att försörja sig och att lönen, försäkringskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

Migrationsöverdomstolen har i rättsfallet MIG 2015:11 slagit fast att förlängning av arbetstillstånd inte kan beviljas om förutsättningarna för tillståndet inte har varit uppfyllda under den tidigare tillståndsperioden. Domstolen ansåg att kravet på att den anställde ska kunna försörja sig medför att bruttolönen bör uppgå till minst 13 000 kronor. Även i MIG 2015:20 har domstolen slagit fast att månadslönen måste uppgå till 13 000 kronor.

Förutom enligt bestämmelserna i 6 kap. UtL kan tillstånd för att arbeta beviljas enligt 5 kap. 15 a § UtL. I bestämmelsen anges att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänning vars ansökan om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande har avslagits genom ett lagakraftvunnet beslut, om utlänningen vistas i Sverige och sedan minst fyra månader har en anställning som uppfyller de krav som anges i 6 kap. 2 § första stycket UtL och avser en tidsperiod om minst ett år från ansökningstillfället (ett s.k. spårbyte). Ansökan ska ha kommit in senast två veckor efter det att beslutet att avslå ansökan om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande har vunnit laga kraft.

Enligt 5 § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (i fortsättningen kallad den tillfälliga lagen) ska uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller alternativt skyddsbehövande vara tidsbegränsat. Också uppehållstillstånd som beviljas på grund av synnerligen ömmande omständigheter ska vara tidsbegränsat liksom uppehållstillstånd som beviljas vid hinder mot verkställighet (12 och 15 §§). Enligt 17 § ska en arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd som tidsbegränsat enligt de nämnda bestämmelserna underrätta Skatteverket om anställningen. En utlänning som har haft uppehållstillstånd

som tidsbegränsats ska när uppehållstillståndet har löpt ut beviljas permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts till Skatteverket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och om lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Enligt 6 kap. 6 a § UtIF får Migrationsverket kontrollera att den som har beviljats arbetstillstånd har påbörjat arbetet inom fyra månader från tillståndets första giltighetsdag och att förutsättningarna för arbetstillstånd är uppfyllda under tillståndstiden. Enligt 6 kap. 6 b § UtIF ska en arbetsgivare till en utlänning som beviljats arbetstillstånd, om Migrationsverket begär det, lämna skriftlig uppgift om de villkor som gäller för utlänningens anställning, och uppgifterna ska lämnas på heder och samvete.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för studier i Sverige får, enligt 4 kap. 5 a § UtIF, beviljas uppehållstillstånd för sex månader efter slutförd högskoleutbildning om utbildningen avser studier motsvarande minst två terminer och utlänningen dels har för avsikt att söka arbete eller därmed jämförbar förberedande aktivitet i Sverige eller undersöka förutsättningarna för att bedriva näringsverksamhet här, dels har sin försörjning under tillståndstiden och sin återresa tryggad, dels har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige, dels inte utgör ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa.

Permanent uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren har haft uppehållstillstånd för utbildning på forskarnivå (5 kap. 5 § UtIF).

För utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd för högskolestudier gäller ett undantag från kravet på arbetstillstånd (5 kap. 2 § första stycket 6 UtIF).

Upphållstillstånd för forskning enligt 4 kap. 7 a § UtIF ska ges till en utlänning som ska utföra forskning i Sverige enligt ett mottagningsavtal som har ingåtts enligt lagen (2008:290) om godkännande för forskningshuvudmän att ta emot gästforskare. Upphållstillstånd ska beviljas för minst ett år eller den kortare tid som forskningen enligt mottagningsavtalet avser.

Undantag från kravet på arbetstillstånd gäller för den tid som en utlänning som är gästforskare har beviljats uppehållstillstånd för forskning enligt 4 kap. 7 a § (5 kap. 2 § första stycket 11 UtIF).

Om kraven är uppfyllda kan en utlänning beviljas visering för besök hos en potentiell arbetsgivare. Om utlänningen därefter erbjuds anställning kan ansökan om arbetstillstånd beviljas trots att utlänningen befinner sig i Sverige.

Enligt 5 kap. 10 § UtIF får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för att bedriva näringsverksamhet. För uppehållstillstånd förutsätts att utlänningen har förmåga att bedriva den aktuella verksamheten.

Ett ärende om uppehållstillstånd för arbete ska avgöras senast inom fyra månader från det att ansökan lämnades in, men tiden får förlängas om det finns särskilda skäl eller om ansökan behöver kompletteras (4 kap. 21 b § UtIF). Sökanden ska underrättas om en förlängning.

Enligt 6 a kap. 1 § UtIL ska, om inte annat följer av 2 eller 3 §, en utlänning som erbjudits en högkvalificerad anställning i Sverige med en anställningstid om minst ett år beviljas ett uppehålls- och arbetstillstånd för högkvalificerad anställning (EU-blåkort) om dels lönen är minst en och en halv gång den genomsnittliga bruttoårslönen i Sverige (löneträskeln), dels lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen, dels utlänningen kan visa att han eller hon har, eller har ansökt om, en heltäckande sjukförsäkring som gäller i tre månader från inresan i Sverige, dels rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom EU.

Det framgår av 6 a kap. 1 § UtIL att en anställning ska anses vara högkvalificerad om den förutsätter att utlänningen har relevant och särskild kompetens för den i form av slutförda studier som motsvarar 180 högskolepoäng eller fem års yrkeserfarenhet inom det yrke eller den bransch som anställningen avser. Om den högkvalificerade anställningen avser ett reglerat yrke ska utlänningen styrka behörigheten att få utöva yrket i Sverige.

Enligt 6 a kap. 5–7 §§ UtIL ska EU-blåkort gälla för högst två år, men tiden kan förlängas. Den sammanlagda tillståndstiden för EU-blåkort får inte överstiga fyra år. Efter fyra år kan permanent uppehållstillstånd beviljas. Under de första två åren ska EU-blåkort knytas till en viss anställning och avse ett visst slag av arbete, men därefter endast avse ett visst slag av arbete.

Om anställningen upphör under tillståndstiden, får utlänningen vistas i Sverige under tre månader för att söka ny anställning. Den som vill byta anställning eller byta till annat slags arbete inom tvåårsperioden ska ansöka om nytt EU-blåkort (6 a kap. 8 § UtIL).

EU-blåkort ska återkallas under vissa förutsättningar, t.ex. om EU-blåkortet förvärvats på bedrägligt sätt eller utlänningen varit arbetslös i mer än tre månader (6 a kap. 12 § UtIL).

Enligt 20 kap. 12 § UtIL ska en fysisk eller juridisk person som har en utlänning anställd betala en särskild avgift om utlänningen inte har rätt att vistas i Sverige eller saknar föreskrivet arbetstillstånd. Arbetsgivaren ska kontrollera utlänningens rätt att vistas i Sverige, kopiera den handling som visar att utlänningen har sådan rätt samt underrätta den behöriga myndigheten om anställningen. Den som har en utlänning anställd trots att utlänningen saknar rätt att vistas i Sverige eller saknar föreskrivet arbetstillstånd kan också enligt 20 kap. 5 § UtIL dömas till böter eller till fängelse i högst ett år.

En fysisk eller juridisk person som är uppdragsgivare eller uppdragsgivare i tidigare led åt en arbetsgivare som har en utlänning anställd trots att utlänningen inte har rätt att vistas i Sverige ska enligt 20 kap. 12 a § UtIL i vissa fall betala en särskild avgift.

Den som har haft en utlänning som saknar arbetstillstånd anställd kan enligt 20 kap. 15 § UtL under högst fem år fräntas rätt till en del av eller alla offentliga stöd, bidrag och förmåner som har beviljats men ännu inte betalats ut. Återbetalningsskyldighet kan inträda.

Enligt lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige har en anställd rätt till lön för utfört arbete. Lagen gäller enligt 1 § när en arbetsgivare som inte har gjort de kontroller som anges i 20 kap. 12 § UtL har en utlänning anställd i Sverige trots att utlänningen inte har rätt att vistas här. Av 4 och 5 §§ framgår att en utlänning som har utfört arbete under sådana förhållanden som avses i 1 § har rätt till lön och annan ersättning från sin arbetsgivare.

Ett tillfälligt uppehållstillstånd om minst sex månader beviljas en utlänning om det behövs för att en förundersökning eller en huvudförhandling i brottmålska kunna genomföras (5 kap. 15 § UtL). Tillståndet kan förlängas.

Motionerna

Underlätta arbetskraftsinvandring

I kommittémotion 2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om behovet av att förbättra förutsättningarna för arbetskraftsinvandring med särskild inriktning på yrken där det i dag råder brist på arbetskraft. Motionärerna anger att Sverige behöver ett konkurrenskraftigt näringslivsklimat för att klara välfärden och de offentliga finanserna samt att arbetskraftsinvandring bidrar till utveckling och en växande ekonomi och är ett sätt att skapa fler lagliga vägar in i EU. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att korta handläggningstiderna för arbetstillstånd och att utöka den digitala hanteringen. Motionärerna anger att de långa väntetiderna för att få en ansökan prövad i dag är ett problem. Motionärerna begär i yrkande 3 ett tillkännagivande om en 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan om arbetstillstånd. Om en ansökan inte kräver någon komplettering ska det inte ta längre tid än 30 dagar hos Migrationsverket innan arbetstillståndet är utfärdat.

Lars Hjalmered m.fl. (M) begär i kommittémotion 2016/17:3149 yrkande 4 ett tillkännagivande om att Sverige ska ha goda villkor för arbetskraftsinvandring för att tillgodose företagets behov av kompetent arbetskraft. Alla världens länder konkurrerar om att attrahera nya och behålla befintliga talanger, och då är det viktigt att ha konkurrenskraftiga och förutsägbara villkor. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att ansökningar om arbetstillstånd bör behandlas inom 30 dagar.

Även i kommittémotion 2016/17:3188 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att arbetstillstånd i normalfallet inte bör ta längre tid än 30 dagar.

I motion 2016/17:1844 av Elisabeth Svantesson (M) begärs ett tillkännagivande om att arbetskraftsinvandringsreformen bör vårdas, vidareutvecklas och följas upp utifrån sitt grundsyfte. Motionären anger att förutsättningar för att

kunna rekrytera eftertraktad arbetskraft på den internationella arenan tillsammans med ett skärpt regelverk bygger ett Sverige för framtiden.

I motion 2016/17:3343 av Sofia Fölster (M) begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att kravet på att arbetstillstånd knyts till arbetsgivare och bransch under de första fyra åren kortas för personer som lagligen redan befinner sig i Sverige. Enligt motionären låses utländska studenter fast i den bransch de börjar arbeta i efter studierna i Sverige. Eftersom många inte talar tillräckligt god svenska börjar de ofta i branscher med lägre kvalifikationskrav. När de lärt sig svenska kan de inte byta bransch. Mindre avvikelser bör enligt motionären kunna godtas.

Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) begär i kommittémotion 2016/17:2511 yrkande 10 ett tillkännagivande om behovsprövad arbetskraftsinvandring. Motionärerna anger att kompetensbrist och mismatchning på arbetsmarknaden i första hand bör lösas genom att utbilda och omskola den inhemska arbetskraften men att öppenhet bör finnas för en behovsprövad arbetskraftsinvandring i högkvalificerade bristyrken.

I motion 2016/17:2330 av Johnny Skalin (SD) begärs ett tillkännagivande om att låta regeringen återkomma med ett förslag på ett poängsystem för beviljande av uppehållstillstånd som baseras på kriterier byggda på möjligheter för individen att på ett gott sätt ta del av det svenska samhället. Motionären anger att det för att underlätta för människor att få arbete, en plats i samhället och minska spänningarna är rimligt att integrationskriterierna förstärks. Poängsystemet ska bygga på invandrarens möjligheter att komma in i samhället till liten eller ingen kostnad.

I kommittémotion 2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att betona vikten av arbetskraftsinvandring och rörlighet för arbetskraft och studenter för tillväxt, kompetensförsörjning och en bättre fungerande arbetsmarknad. Enligt motionärerna är arbetskraftsinvandringen en stor tillgång för Sverige och innebär en säker väg hit för personer som har möjlighet att bidra med kompetens, kunskap och viktigt arbete. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att underlätta arbetskraftsinvandring. Motionärerna anger att de nuvarande kraven är stelbenta. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att förenkla förfarandet för tillståndsgivning vid arbetskraftsinvandring för att kunna förkorta handläggningstiden. För en arbetsgivare som har haft en arbetskraftsinvandrare anställd i ett år utan några anmärkningar ska förfarandet för framtida ansökningar snabbas upp. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att automatiskt förlänga arbetstillstånd under handläggning av ett förlängningsärende vid för lång fördröjning, så att en person kan fortsätta arbeta under prövningsperioden även om arbetet innebär utlandsresor. I yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om att genomföra en översyn av handläggningen av arbetstillstånd för att få ned handläggningstiden och få upp effektiviteten. Det finns stora skillnader i handläggningstid mellan olika enheter på Migrationsverket. I yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att möjliggöra för externa aktörer att delta

vid arbetstillståndsgivande. Aktörerna ska enligt motionärerna ha specialiserad kunskap, och syftet är att korta handläggningstiderna. Frågan har nyligen utretts av Tjänsteleverantörsutredningen.

Jan Björklund m.fl. (L) begär i partimotion 2016/17:1065 yrkande 18 ett tillkännagivande om att Migrationsverket bör få resurser för att snabba på handläggningen av arbetstillstånd. Sverige måste attrahera arbetskraft från andra länder för att klara den demografiska utmaningen. Den som kan försörja sig själv bör enkelt kunna söka tillstånd för att arbeta eller starta företag.

I partimotion 2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8 och kommittémotion 2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 31 begärs ett tillkännagivande om arbetskraftsinvandring. Motionärerna anger att Sverige behöver ett konkurrenskraftigt näringsklimat med god tillgång till kvalificerad arbetskraft för att klara välfärden och utmaningen med den åldrande befolkningen. Enligt motionärerna bidrar arbetskraftsinvandring till att ett land utvecklas, till en växande ekonomi och till att skapa fler lagliga vägar in i EU.

I kommittémotion 2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) begärs i yrkande 33 ett tillkännagivande om att korta handläggningstiderna för arbetstillstånd och om att införa en 30-dagarsgaranti. För den som har ansökt om arbetstillstånd och vars ansökan inte behöver kompletteras ska det inte dröja längre än 30 dagar innan arbetstillståndet utfärdas. Möjligheterna till digital hantering bör utökas.

Förutsättningar för och förlängning av arbetstillstånd

I kommittémotion 2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) begärs i yrkande 4 ett tillkännagivande om att regelverket ska vara sådant, och tillämpas på så sätt, att en arbetskraftsinvandrare i Sverige inte utvisas på grund av rigida och byråkratiska regler, t.ex. enbart på den grunden att han eller hon har fått sin anställning via en rekryteringskanal med viss storlek och räckvidd.

Niklas Wykman (M) begär i motion 2016/17:734 yrkande 1 ett tillkännagivande om att ta bort kravet på att jobb ska vara utannonserade i Eures och ersätta det med ett allmänt krav på att utannonsering ska vara synlig för EU-medborgare som söker arbete i Sverige. I yrkande 2 begär motionären ett tillkännagivande om att tillåta arbetsgivare att betala ut lön i efterhand om skillnaden jämfört med gällande regelverk är liten. Detta i syfte att undvika att arbetstagaren utvisas på grund av arbetsgivarens misstag. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att ersätta kravet på avtalsenliga villkor med ett allmänt krav om att lönen ska motsvara faktiska lönenivåer inom branschen. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att i väntan på ett nytt regelverk bevilja amnesti för de personer som berörs av regelverket och som redan befinner sig i Sverige och arbetar. Enligt motionären är dagens regelverk inte funktionellt och enskilda drabbas på ett orimligt sätt. Människor som gör rätt för sig ska inte utvisas. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att ersätta kravet på kollektivavtalsenliga villkor med ett allmänt krav om att lön och villkor ska

motsvara marknadsmässiga villkor på svensk arbetsmarknad. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om försörjningskravet. Motionären anser att kravet är stelbent och bör ersättas med ett krav på att personen under sin tid i Sverige inte ska behöva försörjningsstöd eller annat stöd för att klara ett skäligt uppehälle.

I motion 2016/17:735 av Gunilla Nordgren (M) begärs ett tillkännagivande om att göra en översyn av gällande regler för utannonsering av tjänster. Det bör inte finnas krav som hindrar en arbetsgivare från att välja en annan rekryteringskanal än Arbetsförmedlingen, så länge som unionsföreträdet respekteras.

I motion 2016/17:1273 begär Christian Holm Barenfeld (M) ett tillkännagivande om arbetstillstånd och möjligheten att arbeta i Sverige. Motionären anser att det är viktigt och eftersträvansvärt att personer kommer till Sverige och börjar arbeta. Dessa personer ska inte behöva lämna landet exempelvis på grund av hur en tjänst har utlysts eller för att lönen varit några kronor för låg.

Fredrik Schulte (M) begär i motion 2016/17:1593 yrkande 1 ett tillkännagivande om att kravet på kollektivavtalsenliga villkor för att bevilja och förnya arbetstillstånd bör ersättas med ett generellt krav på att lönen ska motsvara de faktiska lönenivåerna inom den berörda branschen. I yrkande 2 begär motionären ett tillkännagivande om att försörjningskravet för arbetstillstånd måste göras mer flexibelt och inte fastna vid en strikt tillämpad inkomstgräns på 13 000 kronor per månad. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att i de fall en anställd har fått för låg lön och därmed riskerar att mista sitt arbetstillstånd, måste arbetsgivaren i efterhand kunna skjuta till lön för att undvika utvisning. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att förbudet mot att ha flera anställningar för att kunna få eller behålla ett arbetstillstånd bör tas bort. Huvudsaken måste vara att säkerställa att levnadsnivån eller lönen inte är oskäligt låg. Motionären begär i yrkande 5 ett tillkännagivande om att beviljandet av arbetstillstånd för och anställning av en utomeuropeisk person inte bör behöva föregås av att samma jobb först utannonserats på EU:s platsbank Eures, utan att även andra plattformar som är tillgängliga för alla bör vara tillräckliga.

I motion 2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att se över kravet på gemenskapsföreträde för att ta hänsyn till moderna utannonseringsmöjligheter. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att se över om försörjningskravet kan ersättas av ett icke-bidragkrav. I yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att ersätta kravet på kollektivavtalsenliga villkor med ett krav på marknadsmässiga villkor. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att förtydliga lagstiftningen så att obetydliga skillnader mot rådande gränser inte per automatik ska leda till att en person blir nekad arbetstillstånd, i stället bör arbetsgivaren kunna kompensera arbetstagaren för omotiverade skillnader.

I motion 2016/17:3343 av Sofia Fölster (M) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att försörjningskravet i utlänningslagen bör göras om till ett krav på arbetstagaren om att inte uppbära bidrag från det offentliga. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att ändra kravet på kollektivavtalsenliga

villkor. Enligt motionären kan obetydliga skillnader i lön och försäkring jämfört med de kollektivavtalsenliga kraven inte rimligtvis leda till social dumping.

I kommittémotion 2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att öka tryggheten för tredjelandsmedborgare med arbetstillstånd. Motionärerna anger att om en anställning har utlysts felaktigt, om en lön ligger några kronor under kollektivavtalet eller om något annat i processen inte hanterats oklanderligt så riskerar arbetskraftsinvandringen utvisning, vilket är orimligt. I yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att kunna korrigera mindre fel. En arbetsgivare som inser sitt misstag och vill korrigera det i efterhand ska kunna göra det och retroaktivt kompensera lön som legat för lågt. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att kravet på försörjning ses över för att fler ska kunna arbeta i Sverige. Det måste enligt motionärerna finnas möjlighet att göra undantag från lönekravet på 13 000 kronor per månad, t.ex. om någon går ner i arbetstid för att studera. I yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att se över tolkningen av gemenskapsföreträdet och utannonseringskravet för arbetstillstånd för att få mer tillåtande regler. Enligt motionärerna har tolkningen i svensk rätt varit orimligt hård, och kommissionen har konstaterat att den går längre än vad gemenskapsföreträdet kräver.

Jan Björklund m.fl. (L) begär i partimotion 2016/17:1065 yrkande 19 ett tillkännagivande om att se över regler för att underlätta för arbetskraftsinvandrare att stanna i Sverige. Enligt motionärerna är reglerna alltför rigida, och de leder till att människor utvisas på orimliga grunder, såsom att lönen är för låg eller att jobbet inte utlysts på rätt sätt.

I motion 2016/17:27 av Tina Acketoft (L) begärs ett tillkännagivande om att tydliggöra det gällande regelverket för utannonsering av tjänster i Sverige. Motionären anger att Migrationsverket kräver att utannonsering av tjänster sker via Arbetsförmedlingen trots att andra rekryteringsätt kan användas enligt regelverket.

I kommittémotion 2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) begärs i yrkande 34 ett tillkännagivande om att regelverk och tillämpning när det gäller arbetstillstånd bör ses över i syfte att ta bort hinder som kan framstå som orimliga. Motionärerna anser att stelbenta regler och onödig byråkrati inte får lägga hinder i vägen. Det är orimligt att arbetskraftsinvandrare utvisas enbart på grund av att deras anställningar förmedlats via en rekryteringskanal av Linkedins storlek och räckvidd.

I motion 2016/17:2535 av Jabar Amin (MP) begärs ett tillkännagivande om att se över utlänningslagen. Reglerna har svagheter som drabbar enskilda, t.ex. har en person med arbetstillstånd fått detta återkallat på grund av att personen fick semesterersättning i stället för att ta ut semester.

Missbruk, sanktioner och straff

Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) begär i kommittémotion 2016/17:3267 yrkande 5 ett tillkännagivande om att införa direktåtkomst för Migrationsverket

till vissa uppgifter hos andra myndigheter. De befintliga utredningsförslagen i SOU 2015:73 bör snarast införas så att myndigheten på ett mer effektivt sätt kan kontrollera att regelverket efterlevs. Bland annat bör Migrationsverket få direktåtkomst till uppgifter hos Skatteverket om antal anställda i verksamheten, omsättning, resultat, inbetalda skatter och avgifter. I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om ett regeringsuppdrag till Migrationsverket som syftar till ett förstärkt arbete mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. I dag förekommer dåliga anställningsvillkor, falska anställningar och handel med anställningsavtal. Missbruk måste motverkas i alla dess former.

I partimotion 2016/17:3371 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) begärs i yrkande 39 ett tillkännagivande om att införa ett nytt brott, arbetskraftsmissbruk. Motionärerna anger att inom ramen för ett nytt brott så bör straffen för befintliga straffbelagda handlingar skärpas. Dagens straffnivåer är otillräckliga.

I motion 2016/17:2155 av Sten Bergheden (M) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att ta fram en handlingsplan för hur man ska bekämpa den olagliga arbetskraften. Motionären begär i yrkande 3 ett tillkännagivande om att se över straffskalorna för brott som gäller utnyttjande av olaglig arbetskraft och i yrkande 4 ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att studera hur andra länder i EU har löst problem med olaglig arbetskraft och vad man vidtagit för åtgärder. Motionären anger som stöd för yrkandena att oseriösa företag uppvisar stor kreativitet när det gäller att undanhålla skatt från staten, t.ex. genom olagliga anställningar. Dessa företag, som ibland utgör en del av ett större kriminellt nätverk, måste begränsas i sina möjligheter att utnyttja arbetskraft för att en fri och öppen europeisk arbetsmarknad ska vara möjlig.

Johanna Jönsson m.fl. (C) begär i kommittémotion 2016/17:2975 yrkande 5 ett tillkännagivande om att se över system för att arbetsgivare som gör fel ska kunna åläggas en straffavgift. Detta i syfte att inte skapa incitament för arbetsgivaren att systematiskt betala för låga löner.

I partimotion 2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begärs i yrkande 26 ett tillkännagivande om att man bör stryka bestämmelsen om att en särskild underrättelse från arbetsgivaren till Skatteverket ska vara ett krav för att en person med tidsbegränsat uppehållstillstånd ska kunna få permanent uppehållstillstånd. Motionärerna anser att underrättelsekravet är olämpligt. Arbetstagaren kan inte råda över eller kontrollera anmälan, och en administrativ miss får stora konsekvenser. Underlåtenhet att anmäla kan användas som ett instrument av oseriösa arbetsgivare som av olika anledningar vill ha arbetskraft med en svag rättslig ställning och därför inte vill att deras anställda ska få permanent uppehållstillstånd. Det finns enligt motionärerna andra sätt att hindra skenanställningar.

I kommittémotion 2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) begärs i yrkande 35 ett tillkännagivande om att stärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Motionärerna anger att dåliga villkor, falska anställningar och handel med anställningsavtal förekommer och att alla former

av missbruk måste motverkas. Ett regeringsuppdrag bör ges till Migrationsverket för att förstärka arbetet mot missbruk.

Spårbyte m.m.

I motion 2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att se över möjligheten att frångå kravet på att samma anställning ska ha existerat fyra månader före ett spårbyte, i stället bör prövningen ske utifrån sökandens möjlighet till egenförsörjning.

I motion 2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att se över möjligheten att underlätta för köbyte från asylansökan till ansökan om uppehållstillstånd enligt reglerna om arbetskraftsinvandring.

Johanna Jönsson m.fl. (C) begär i kommittémotion 2016/17:2973 yrkande 8 ett tillkännagivande om att sänka kraven på anställningstid för spårbyte. Möjligheten att byta spår från asylinvandring till arbetskraftsinvandring är enligt motionärerna för snäv. I dag måste personen ha haft samma arbete i minst fyra månader. Ett spårbyte bör kunna göras från dag ett, men som ett första steg bör tiden minskas till en månad. I yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att förlänga tiden efter avslag under vilken man kan ansöka om spårbyte. Syftet med detta är enligt motionärerna att det ska bli lättare för fler att ansöka om att få stanna och arbeta. I yrkande 10 begärs ett tillkännagivande om att göra spårbyte möjligt även för högre studier och i yrkande 21 ett tillkännagivande om att högre utbildning ska ge möjlighet till permanent uppehållstillstånd. Motionärerna anger att många flyktingar har en akademisk bakgrund som behöver slutföras eller kompletteras men att med de nya reglerna för tillfälliga uppehållstillstånd så måste asylsökande kunna visa att de kan försörja sig för att få stanna permanent. Reglerna bör ses över så att högskolestudier kan ge permanent uppehållstillstånd på samma sätt som arbete.

Även i kommittémotion 2016/17:2975 yrkande 10 begär Johanna Jönsson m.fl. (C) ett tillkännagivande om att underlätta spårbyte.

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begär i partimotion 2016/17:2471 yrkande 25 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en möjlighet till permanent uppehållstillstånd även för dem som deltar i snabbspår, etableringsinsatser inom bristyrken eller subventionerade anställningar. Motionärerna anger att asylsökande väljer arbete i stället på grund av den tidsbegränsade lagen och att strukturen bör ändras.

Upphållstillstånd för studerande m.m.

I kommittémotion 2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) begärs i yrkande 12 ett tillkännagivande om att utvärdera 2014 års lagändring för utomeuropeiska studenter och forskare samt att överväga ytterligare åtgärder för att attrahera fler talanger till Sverige.

Även i motionerna 2016/17:713 och 2016/17:862 av Lars Hjalmered (M) begärs ett tillkännagivande om att utvärdera hur de förbättrade möjligheterna

att attrahera utländska studenter, forskarstuderande, forskare och medföljande har fallit ut samt att regeringen bör återkomma med förslag till nödvändiga förändringar för att Sverige ska kunna attrahera fler talangfulla personer. Migrationsreglerna bör ändras för underlätta för personer att starta företag och investera pengar i Sverige. Enligt motionären är reglerna krångliga och tidsödande, och risken finns att Sverige ratas som förstahandsval.

I motion 2016/17:1107 av Finn Bengtsson (M) begärs ett tillkännagivande om förbättrade möjligheter till uppehållstillstånd i Sverige för företagare. Motionären anger att Sverige behöver fler företag som växer och anställer.

Ulrika Karlsson i Uppsala (M) begär i motion 2016/17:1500 yrkande 1 ett tillkännagivande om att ytterligare underlätta för arbetskraftsinvandring. Enligt motionären borde det vara möjligt för en person att under en begränsad tid vistas i Sverige för att söka lämpligt arbete, om personen har försörjningsmöjlighet. Detta bör omfatta även studenter och kvalificerad arbetskraft. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om invandring av kvalificerad arbetskraft. Man bör se över möjligheterna att införa ett system likt Danmarks Greencard Scheme. Den som vill söka arbete får poäng baserat på utbildningsnivå, språkkunskaper, arbetslivserfarenhet och ålder. För ett ettårigt uppehållstillstånd krävs 100 poäng.

I kommittémotion 2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) begärs i yrkande 16 ett tillkännagivande om att utländska studenter lättare ska få uppehållstillstånd i Sverige efter avslutade studier. Detta för att fler internationella studenter ska kunna etablera sig på den svenska arbetsmarknaden och bidra till handel, utveckling och bistånd. I yrkande 17 begärs ett tillkännagivande om att se över tillämpningen av utlänningslagen i syfte att underlätta för utländska studenter att göra rätt. Enligt motionärerna måste de regler som finns för studenters uppehållstillstånd, som innefattar krav på bl.a. tryggad försörjning och studieresultat, tydliggöras.

Johanna Jönsson m.fl. (C) begär i motion 2016/17:2974 yrkande 9 ett tillkännagivande om att möjligheten för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande bör utredas.

I kommittémotion 2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) begärs i yrkande 32 ett tillkännagivande om att studenter som studerar i Sverige bör ges möjlighet att stanna minst sex månader för att söka arbete eller starta företag.

EU-blåkort

I partimotion 2016/17:3409 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 53 ett tillkännagivande om blåkortsdirektivet och arbetskraftsinvandring. Enligt motionärerna ska dörren inte stängas till kvalitativ arbetskraftsinvandring i yrken där det råder en tydlig brist i Sverige. Arbetskraftsinvandringen bör grundas på en behovsanalys. I yrkande 54 begärs ett tillkännagivande om definitionen av ”högkvalificerad arbetskraft”. Enligt direktivets krav ska högre yrkeskvalifikationer avse kvalifikationer som kan styrkas genom bevis på högre

utbildning eller, om undantag om detta föreskrivs i nationell lagstiftning, motsvarande relevant yrkeserfarenhet om minst fem år. Enbart yrkeserfarenhet som bevis på högre yrkeskvalifikation ska inte godtas. I yrkande 55 begärs ett tillkännagivande om restriktioner efter anställningens andra år med avseende på vissa yrken. EU-länderna har möjlighet att låta en EU-blåkortsinnehavare efter två års laglig anställning få tillträde till arbetsmarknaden på samma villkor som de egna medborgarna. Detta bör inte gälla i Sverige. I yrkande 56 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör genomföra direktivets möjlighet till begränsning i fråga om likabehandling när det gäller stipendier, studiemedel, andra bidrag och lån som avser sekundärutbildning, högre utbildning, yrkesutbildning samt förfaranden för att få bostad. Grunden för uppehålls- och arbetstillstånden är enligt direktivet arbete, och då är det enligt motionärerna orimligt med den aktuella likabehandlingen. I yrkande 57 begärs ett tillkännagivande om en standardiserad giltighetstid på ett år för EU-blåkort. Alla uppehållstillstånd som beviljas ska vara tidsbegränsade, med möjlighet till förlängning vid behov.

I kommittémotion 2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) begärs i yrkande 15 ett tillkännagivande om att utvidga EU:s blåkortssystem. Motionärerna anser att EU-blåkort inte bara ska vara till för högkvalificerad arbetskraft utan även ska kunna täcka behov i fler branscher.

Désirée Pethrus (KD) begär i motion 2016/17:1424 yrkande 10 ett tillkännagivande om att regeringen inom EU bör verka för att EU:s system med blåkort utvecklas enligt svensk modell så att personer, oavsett kvalifikationer, kan söka som arbetskraftsinvandrare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i tidigare sammanhang (senast i bet. 2015/16:SFU15) uttalat sig om betydelsen av den svenska arbetskraftsinvandringen. I stor omfattning agerar svenska företag på en global marknad där arbetskraftens kompetens och kunskaper avgör företagets förmåga att konkurrera. En allt större andel av arbetskraften blir alltmer rörlig, och Sveriges förmåga att attrahera arbetskraftsinvandrare är en avgörande framtidsfråga. Sveriges befolkning blir allt äldre, och många äldre har lämnat arbetslivet. Sverige står inför en situation där antalet pensionärer ökar i förhållande till den arbetande befolkningen. Behovet av vård och omsorg kommer också att öka till följd av att befolkningen blir allt äldre. När pensionärerna blir fler måste fler arbeta för att upprätthålla välfärden. Ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring, som ett komplement till åtgärder för att ta till vara arbetskraft, kommer att ha stor betydelse för Sveriges förmåga att möta denna utmaning. Redan i dag råder det brist på arbetskraft inom flera yrken och sektorer på arbetsmarknaden. Om Sverige ska stå sig i den internationella konkurrensen om arbetskraft behövs enligt utskottets mening ett öppet och flexibelt regelverk men med kontroll av villkoren för dem som kommer hit för att arbeta.

Utskottet kan konstatera att arbetskraftsinvandringen fortsätter att ligga på en hög nivå och ser positivt på detta. Arbetskraftsinvandringen vitaliserar arbetsmarknaden och ekonomin samt tillför kunskap och erfarenhet till Sverige, men liksom i övriga EU förekommer det problem med oseriösa arbetsgivare som i detta sammanhang utnyttjar personer.

En väl fungerande arbetskraftsinvandring från tredjeländ förutsätter bl.a. att Migrationsverket handlägger ansökningar om arbetstillstånd på ett effektivt sätt. Utskottet konstaterar att handläggningstiden vid en ansökan om arbetstillstånd påverkas av hur fullständig ansökan är. Av Migrationsverkets årsredovisning för 2016 framgår att antalet öppna ärenden ökat under året. Som förklaring anges att fokus först och främst behövde sättas på asylprövningen. Utskottet kan inte se att denna prioritering inte var riktig. I årsredovisningen anger Migrationsverket att verket under 2016 tagit fram en webbansökan och ett digitalt handläggningssätt för tillfälliga arbetstillstånd, vilket förenklade hanteringen. Regeringen har i regleringsbrevet för Migrationsverket för 2017 angett att it-utvecklingen i högre utsträckning än tidigare ska omfatta hela myndighetens verksamhet. It-stöd ska utvecklas och införas så att betydande produktivitetsökningar, stärkt rättssäkerhet och ett väsentligt utvecklat stöd till kärnverksamheten uppnås under 2017. I regleringsbrevet anger regeringen vidare att Migrationsverket ska ta fram en handlingsplan för hur handläggningen av både nya ärenden och förlängningsärenden inom arbetstillstånd kan förkortas betydligt. Fokus ska vara på åtgärder som ökar produktiviteten och minskar tiden från det att ansökan lämnats in till beslut. Målet är att förkorta handläggningstiderna betydligt. Planen ska innehålla konkreta åtgärder, en tidsplan för när dessa kommer att införas samt förväntade effekter av åtgärderna. Åtgärderna ska ge effekt under 2017. Utskottet kan således konstatera att arbete pågår för att förkorta handläggningstiderna för arbetstillståndsärenden.

I maj 2016 lades betänkandet Medverkan av tjänsteleverantörer i ärenden om uppehållstillstånd (SOU 2016:36) fram. Utredningen föreslog bl.a. att regeringen ska få besluta om att överlämna förvaltningsuppgifter till en extern tjänsteleverantör i ärenden om arbetstillstånd, när det gäller ansökningar som ska ges in före inresa i Sverige. Beredning pågår inom Regeringskansliet.

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda och då beredningen bör avvaktas att det saknas skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande med anledning av motionerna 2016/17:3267 (M, C, L, KD) yrkandena 1–3, 2016/17:1844 (M), 2016/17:3149 (M) yrkandena 4 och 5, 2016/17:3188 (M) yrkande 3, 2016/17:3343 (M) yrkande 3, 2016/17:2975 (C) yrkandena 1, 2 och 11–14, 2016/17:1065 (L) yrkande 18, 2016/17:3302 (KD) yrkandena 31 och 33 samt 2016/17:3384 (KD) yrkande 8. Motionerna avstyrks därför. Utskottet kan inte ställa sig bakom förslag om att på olika sätt begränsa arbetskraftsinvandringen. Motionerna 2016/17:2330 (SD) och 2016/17:2511 (SD) yrkande 10 avstyrks därför.

Regeringen tillsatte i juli 2015 en särskild utredare med uppdrag att överväga åtgärder för att stärka arbetskraftsinvandrares ställning på arbetsmarknaden (dir. 2015:75). Utredningen fick namnet Utredningen om åtgärder för

att stärka arbetskraftsinvandrarers ställning på arbetsmarknaden. I utredningens uppdrag ingick att undersöka i vilken omfattning arbetskraftsinvandrare utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden, att beskriva utnyttjandets karaktär samt att med utgångspunkt i kartläggningen föreslå lämpliga åtgärder för att motverka att arbetskraftsinvandrare som kommer till Sverige utnyttjas. I uppdraget ingick bl.a. att överväga krav på att anställningsavtal ska ges in i samband med en ansökan om arbetstillstånd, begränsningar i arbetsgivarens möjligheter att försämla anställningsvillkoren efter att arbetstillstånd har beviljats, utökade sanktioner mot arbetsgivare och utökade kontroller av arbetsgivare.

Den 16 november 2016 tillkännagav riksdagen för regeringen att regeringen skyndsamt skulle besluta om tilläggsdirektiv till utredningen (bet. 2016/17:SfU11, rskr. 2016/17:47). I utskottets betänkande angavs att fokus för den pågående utredningen var att stävja missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Utskottet ville också understryka vikten av att åtgärder vidtas för att stärka arbetskraftsinvandrarers ställning på arbetsmarknaden och ansåg att det samtidigt var väsentligt att regelverket underlättar för seriösa arbetsgivare och arbetstagare. Enligt utskottet borde den särskilda utredaren ges i uppdrag att undersöka om regelverket har fått avsedd effekt och i vilken omfattning arbetskraftsinvandrare nekas arbetstillstånd eller förlängning av arbets- och uppehållstillstånd på grund av mindre misstag av seriösa arbetsgivare. Utskottet efterfrågade förslag till lämpliga åtgärder för att förhindra att reglerna får alltför långtgående konsekvenser för arbetsgivare och arbetstagare och att utredaren skulle bedöma om lagstiftningen behöver ändras och i sådant fall lägga fram förslag till lagändringar.

Utredningen överlämnade i december 2016 betänkandet *Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden* (SOU 2016:91). I betänkandet föreslås

- en uttrycklig bestämmelse om skenanställning
- straffansvar för arbetsgivare
- möjlighet att underlåta återkallelse av tidsbegränsat uppehållstillstånd när arbetsgivaren på eget initiativ har vidtagit rättelse
- direktåtkomst till vissa andra myndigheters system
- att regeringen ska få meddela ytterligare föreskrifter om Migrationsverkets genomförande och redovisning av kontroll av arbetstillstånd
- förkortade tidsfrister för återkallelse av tillstånd och
- ett system för effektivare prövning av uppehålls- och arbetstillstånd.

Förslaget att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete inte bör återkallas om arbetsgivaren på eget initiativ har sett till att förutsättningarna för arbetstillstånd är uppfyllda motiveras med att det kan förekomma situationer där både arbetskraftsinvandraren och arbetsgivaren är angelägna om fortsatt anställning, men där det har förekommit brister i villkoren. Som exempel på sådana situationer anger utredaren att arbetsgivaren felaktigt trott att han eller hon har tecknat en korrekt försäkring för arbetskraftsinvandraren, tagit fel på datum för inbetalning av försäkringspremie, att lönen har varit för låg på grund av systemfel hos arbetsgivaren vid löneutbetalning eller att giltigt frånvaro för

arbetskraftsinvandringen inte har registrerats, vilket orsakat lägre utbetald lön utan närmare förklaring. Att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ofrånkomligen ska återkallas i dessa fall utan att arbetsgivaren på eget initiativ ges möjlighet att åtgärda bristerna leder enligt utredningen till ett orimligt resultat. Arbetsgivaren bör dock agera och vara aktiv innan Migrationsverket upptäcker och påpekar bristen eller underrättar om att ett ärende om efterkontroll ska påbörjas. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet vill i detta sammanhang även peka på att EU, för att motverka missbruk av reglerna och utnyttjande av utländsk arbetskraft, arbetat fram det s.k. sanktionsdirektivet, som genomförts i svensk rätt. Det finns alltså regler om straffrättsligt ansvar för arbetsgivare som anställer utlänningar som saknar rätt att vistas i Sverige eller som saknar föreskrivet arbetstillstånd. En arbetsgivare kan i sådana fall straffas med böter eller fängelse i högst ett år. Arbetsgivare kan också bli skyldiga att betala en särskild avgift, vilket även är fallet för underleverantörer. Därutöver kan en arbetsgivare i dessa fall bl.a. fråntas rätten till offentligt stöd, bidrag och förmåner, och en återbetalningsskyldighet kan uppstå. För att skydda arbetstagaren finns det vidare en särskild lag, lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige, som ger utlänningar utan rätt att vistas i Sverige rätt till lön och annan ersättning för utfört arbete.

Utskottet vill understryka att försämrade villkor och förutsättningar för arbetskraftsinvandrare, såsom långa handläggningstider hos Migrationsverket eller en ökad risk att få sitt uppehållstillstånd återkallat på grund av mindre misstag begångna av arbetsgivaren, minskar Sveriges attraktionskraft och riskerar att hindra en nödvändig kompetensinvandring.

Mot bakgrund av det anförda kan utskottet konstatera att ett arbete pågår bl.a. för att komma till rätta med skenanställningar och stärka arbetstagares ställning. Även frågor om att underlåta återkallelse av tillstånd när en arbetsgivare vidtar rättelse på eget initiativ och om straffansvar för arbetsgivare och kontroller är under beredning. Enligt utskottets mening får motionerna 2016/17:3267 (M, C, L, KD) yrkande 4, 2016/17:734 (M) yrkandena 1–6, 2016/17:735 (M), 2016/17:1273 (M), 2016/17:1593 (M) yrkandena 1–5, 2016/17:2924 (M) yrkandena 1–4, 2016/17:3343 (M) yrkandena 1 och 2, 2016/17:2975 (C) yrkandena 3, 4, 6 och 7, 2016/17:27 (L), 2016/17:1065 (L) yrkande 19, 2016/17:3302 (KD) yrkande 34 samt 2016/17:2535 (MP) anses i huvudsak tillgodosedda och avstyrks därför. Även motion 2016/17:2471 (V) yrkande 26 avstyrks med det anförda liksom motionerna 2016/17:2155 (M) yrkandena 2–4, 2016/17:2975 (C) yrkande 5 och 2016/17:3371 (M) yrkande 39 om bl.a. straffavgift och ny brottsrubricering.

Som utskottet angett ovan är det viktigt att arbetskraftsinvandringen till Sverige ökar. Arbetskraftsinvandring bidrar till bättre kompetensförsörjning och ökade möjligheter för företag att växa och anställa. Samtidigt förekommer dåliga villkor, falska anställningar och handel med anställningsavtal. Alla former av missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring måste motverkas.

Utskottet kan konstatera att frågan om direktåtkomst för Migrationsverket till uppgifter hos andra myndigheter, bl.a. Skatteverket, är av stor betydelse för att Migrationsverket ska kunna kontrollera att gällande regelverk för arbetskraftsinvandring efterlevs. Genom direktåtkomst till uppgifter om t.ex. antalet anställda i verksamheten, omsättning, resultat, inbetalda skatter och avgifter kan verket på ett mer effektivt sätt kontrollera att regelverken efterlevs. Frågan behandlades i utredningsbetänkandet Personuppgiftsbehandling på utlännings- och medborgarskapsområdet (SOU 2015:73). Utskottet noterar att detta och det nyligen avlämnade utredningsbetänkandet Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2016:91) är under beredning. Frågan är emellertid av största betydelse för att Migrationsverket ska kunna förhindra missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring och kunna handlägga arbetstillståndsärenden så snabbt som möjligt. Utskottet anser därför att det är mycket angeläget att regeringen snarast återkommer med förslag som gör det möjligt för Migrationsverket att få direktåtkomst till uppgifter hos andra myndigheter och att regeringen ger Migrationsverket i uppdrag att stärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med ett förslag om att införa direktåtkomst för Migrationsverket till vissa uppgifter hos andra myndigheter och om uppdrag till Migrationsverket som syftar till ett förstärkt arbete mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring. Utskottet tillstyrker med det anförda motionerna 2016/17:3267 (M, C, L, KD) yrkandena 5 och 6 samt 2016/17:3302 (KD) yrkande 35.

Sverige har ett generöst system för arbetskraftsinvandring, och som utskottet uttalat ovan bör systemet vara generöst samtidigt som det balanseras mot rådande ordning med en reglerad invandring. En person som har kommit till Sverige som asylsökande kan, då han eller hon har fått ett slutligt avslag på sin asylansökan, beviljas tillstånd för arbete om vissa krav är uppfyllda. Ett av de krav som ställs är att personen sedan minst fyra månader tillbaka ska ha en anställning. Enligt utskottets mening saknas i dagsläget skäl att korta ned tiden eller att slopa kravet. Handläggningstiderna är för närvarande så långa att det inte motiverar en ytterligare sänkning av gränsen utöver den som gjordes 2014. Ett annat krav som ställs är att ansökan om uppehållstillstånd för arbete ska ha kommit in till Migrationsverket senast två veckor efter det att beslutet att avslå ansökan om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande har vunnit laga kraft. Utskottets uppfattning är att det är grundläggande för asylprocessen att den har ett tydligt slut. Det är vidare viktigt att lagakraftvunna beslut respekteras. Samtidigt kan det inte betraktas som skäligen att en person som har kommit till Sverige och arbetat under tiden som hans eller hennes ansökan om asyl handläggs ska tvingas lämna Sverige för att ansöka om tillstånd. Detta skulle drabba både sökanden och arbetsgivaren. Den möjlighet som finns att inom två veckor efter lagakraftvunnet asylavslagsbeslut ansöka om tillstånd för arbete utan att behöva lämna landet är enligt utskottet väl balanserad och bör inte ändras.

Inte heller i övrigt anser utskottet att möjligheterna till spårbyte i dagsläget bör vidgas eller att nya grunder för permanent uppehållstillstånd bör införas.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2016/17:1500 (M) yrkande 3, 2016/17:2471 (V) yrkande 25, 2016/17:2924 (M) yrkande 5, 2016/17:2973 (C) yrkandena 8–10 och 21 samt 2016/17:2975 (C) yrkande 10.

Utskottet vill peka på att reglerna för utländska studenters möjlighet att i anslutning till att studierna avslutats stanna kvar i Sverige för att söka arbete eller undersöka förutsättningarna för att bedriva näringsverksamhet här har utvidgats, bl.a. i syfte att öka Sveriges attraktionskraft. Utskottet noterar också att ett nytt direktiv har beslutats inom EU med regler om inresa och vistelse för bl.a. studenter och forskare från länder utanför EU. Direktivet ska nu genomföras i medlemsstaterna. Enligt utskottets mening bör detta arbete avvaktas. Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2016/17:713 (M), 2016/17:862 (M), 2016/17:1107 (M), 2016/17:1500 (M) yrkandena 1 och 2, 2016/17:2975 (C) yrkandena 16 och 17, 2016/17:2974 yrkande 9, 2016/17:3128 (M) yrkande 12 och 2016/17:3302 (KD) yrkande 32.

Europeiska unionens råd antog blåkortsdirektivet den 25 maj 2009. I direktivet fastställs villkoren för inresa och vistelse för högkvalificerad anställning i mer än tre månader på medlemsstaternas territorium för tredjelandsmedborgare som har EU-blåkort samt deras familjemedlemmar. Direktivet, som syftar till att locka högkvalificerade arbetstagare till EU, genomfördes i svensk rätt den 1 juli 2013.

Utskottet uttalade i samband med genomförandet bl.a. att förutom högskoleutbildning bör även motsvarande relevant yrkeserfarenhet om minst fem år inom det yrke eller den bransch som anställningen avser kunna ligga till grund för ett EU-blåkort. Utskottet såg positivt på att ett EU-blåkort under de första två åren knyts till en viss anställning och ett visst slag av arbete men att det efter en sammanlagd tillståndstid om två år bara är knutet till ett visst slag av arbete. Detta eftersom det ansågs eftersträvansvärt att de bestämmelser som infördes med anledning av blåkortsdirektivet i så stor utsträckning som möjligt skulle motsvara den reglering som gäller för annan arbetskraftsinvandring. Utskottet instämde i regeringens bedömning att EU-blåkortsinnehavare bör likabehandlas när det gäller stipendier, studiemedel inkluderat andra bidrag och lån avseende sekundärutbildning och högre utbildning samt yrkesutbildning och även beträffande förfaranden för att få en bostad.

Utskottet, som nu inte gör någon annan bedömning, konstaterar att ett arbete pågår inom EU med ett nytt blåkortsdirektiv som ska upphäva och ersätta det nu gällande. Utskottet anser att detta arbete bör avvaktas.

Enligt utskottet saknas det skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande om ändring av utlänningslagstiftningen. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2016/17:2975 (C) yrkande 15, 2016/17:1424 (KD) yrkande 10 och 2016/17:3409 (SD) yrkandena 53–57.

Reservationer

1. Underlätta arbetskraftsinvandring, punkt 1 (M, C, L, KD)

av Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Solveig Zander (C), Tina Ghasemi (M), Aron Modig (KD), Carl-Oskar Bohlin (M) och Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2016/17:1065 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 18,
 2016/17:1844 av Elisabeth Svantesson (M),
 2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 2,
 2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 4 och 5,
 2016/17:3188 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3,
 2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 1–3,
 2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkandena 31 och 33 samt
 2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 8 och
 avslår motion
 2016/17:3343 av Sofia Fölster (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverige behöver fler företag som startar, växer och anställer. Detta förutsätter ett konkurrenskraftigt näringsklimat med god tillgång till kvalificerad arbetskraft. Alla företag och arbetstillfällen som finns behövs för att klara välfärden och de offentliga finanserna framöver. Arbetskraftsinvandring bidrar till att ett land utvecklas och till en växande ekonomi. Det är också ett sätt att skapa fler lagliga vägar in i EU. Om fler länder ökade möjligheterna för arbetskraftsinvandring skulle fler människor som söker sig från utsatthet och fattigdom, men som inte har asylskäl, ges förutsättningar att kunna arbeta och försörja sig i ett annat land samtidigt som de skulle bidra till en växande ekonomi. Förutsättningarna för arbetskraftsinvandring måste förbättras. Det gäller inte minst i yrken där det i dag råder brist på arbetskraft i Sverige. Ett problem i dag är långa väntetider för att få sin ansökan om arbetstillstånd prövad. Handläggningstiderna för arbetstillstånd måste därför bli kortare och möjligheterna till digital hantering utökas. Om en ansökan inte kräver någon komplettering ska det inte ta längre tid än 30 dagar hos Migrationsverket innan arbetstillståndet är utfärdat. Regeringen bör återkomma med förslag till en s.k. 30-dagarsgaranti hos Migrationsverket vid komplett ansökan.

2. **Behovsprövad arbetskraft, punkt 2 (SD)**

av Jennie Åfeldt (SD) och Paula Bieler (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD) yrkande 10 och

avslår motion

2016/17:2330 av Johnny Skalin (SD).

Ställningstagande

Kompetensbrist och mismatchning på arbetsmarknaden bör man i första hand lösa genom att utbilda och omskola den inhemska arbetskraften, men öppenhet bör finnas för en behovsprövad arbetskraftsinvandring i högkvalificerade bristyrken. Regeringen bör återkomma med ett förslag till en behovsprövad arbetskraftsinvandring.

3. **Övrigt om arbetskraftsinvandring, punkt 3 (C)**

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 11–14.

Ställningstagande

Förfarandet för tillståndsgivning vid arbetskraftsinvandring måste förenklas för att handläggningstiden ska kunna förkortas. För en arbetsgivare som har haft en arbetskraftsinvandrare anställd i ett år utan några anmärkningar ska förfarandet för framtida ansökningar snabbas upp. Efter att en arbetstagare har ansökt om förlängning dröjer det ofta många månader innan beslut fattas. Möjligheten att automatiskt kunna förlänga arbetstillstånd under prövningen så att

en person kan fortsätta arbeta under prövningsperioden, även om arbetet innebär utlandsresor, bör därför ses över. Eftersom det finns stora skillnader i handläggningstid mellan olika enheter på Migrationsverket bör en översyn av handläggningen av arbetstillstånd genomföras i syfte att få ned handläggningstiden och få upp effektiviteten. Vidare bör man se över möjligheten för externa aktörer med specialiserad kunskap att under Migrationsverket kunna utreda ärenden om arbetstillstånd och lägga fram beslutsunderlag. Externa tjänsteleverantörer i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd kan minska belastningen på Migrationsverket samtidigt som arbetstillstånd kan hanteras snabbare. Frågan har nyligen utretts av Tjänsteleverantörsutredningen (SOU 2016:36).

Regeringen bör återkomma med förslag enligt vad som anförts.

4. Förutsättningar för arbetstillstånd, punkt 4 (M, C, L, KD)

av Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Solveig Zander (C), Tina Ghasemi (M), Aron Modig (KD), Carl-Oskar Bohlin (M) och Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:1065 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 19,

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 3, 4, 6 och 7,

2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 4 och

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 34,

bifaller delvis motionerna

2016/17:27 av Tina Acketoft (L),

2016/17:734 av Niklas Wykman (M) yrkande 2,

2016/17:735 av Gunilla Nordgren (M),

2016/17:1593 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 2 och 3 samt

2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 4 och

avslår motionerna

2016/17:734 av Niklas Wykman (M) yrkandena 1 och 3–6,

2016/17:1273 av Christian Holm Barenfeld (M),

2016/17:1593 av Fredrik Schulte (M) yrkandena 1, 4 och 5,

2016/17:2535 av Jabar Amin (MP),

2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 1–3 och

2016/17:3343 av Sofia Fölster (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Det ska vara lätt att jobba och göra rätt för sig i Sverige. Då krävs att inte stelbenta regler eller onödiga byråkrati sätter hinder i vägen. Det finns anledning att titta närmare på alltför rigida regler som leder till att människor utvisas på orimliga grunder. En helhetsbedömning måste göras i ärendena. Det är t.ex. orimligt att en arbetskraftsinvandrare utvisas enbart på den grunden att han eller hon inte har fått sin anställning via Arbetsförmedlingen utan via en rekryteringskanal med stor räckvidd. Kraven på utannonsering bör ses över och/eller regler och regeltillämpning förändras. Även kravet på försörjning bör ses över. En arbetsgivare som inser ett begånget misstag och vill korrigeras det i efterhand bör kunna göra det och retroaktivt kompensera lön som legat för lågt. Regeringen bör snarast återkomma med förslag på regler som gör det enklare för arbetskraftsinvandrare som gör rätt för sig att stanna i Sverige.

5. Förstärkt arbete mot missbruk, punkt 5 (S, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Phia Andersson (S), Yilmaz Kerimo (S), Kerstin Nilsson (S), Teresa Carvalho (S), Patrik Engström (S) och Marco Venegas (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 5 och 6 samt 2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 35.

Ställningstagande

En väl fungerande arbetskraftsinvandring bidrar till ökat välbefinnande och tillväxt i landet och möjliggör för individer att utvecklas och skapa en bättre livssituation. Att förhindra att bestämmelserna om arbetskraftsinvandring missbrukas är av största vikt. Missbruk drabbar främst den enskilde men kan även leda till att den som egentligen inte är berättigad till ett uppehålls- och arbetstillstånd ändå beviljas ett sådant. Ett flertal bestämmelser och mekanismer finns redan på plats för att förhindra oegentligheter. Därutöver presenterade regeringens särskilda utredare i december 2016, i betänkandet SOU 2016:91 Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden, ett antal förslag till åtgärder för att stärka arbetskraftsinvandrares ställning på arbetsmarknaden. Bland dessa förslag återfinns bl.a. en uttrycklig bestämmelse om skenanställning som kan ge Migrationsverket anvisningar för prövningarna. Det kan enligt utredaren öka effektiviteten i arbetet med att upptäcka och motverka missbruk av regelverket.

I utredningens betänkande finns även förslag om att Migrationsverket ska ges möjlighet till direktåtkomst till vissa uppgifter hos andra myndigheter och

att regeringen ska få meddela ytterligare föreskrifter om Migrationsverkets genomförande och redovisning av kontroll av arbetstillstånd. Migrationsverket föreslås få direktåtkomst till vissa särskilt angivna uppgifter från Skatteverket (beskattningsdatabasen), Kronofogdemyndigheten (utsöknings- och indrivningsdatabasen) samt Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten (socialförsäkringsdatabasen), om uppgifterna behövs för handläggning av ansökningar om vissa uppehållstillstånd och arbetstillstånd eller för kontroll av sådana arbetstillstånd. Utredaren påpekar att direktåtkomst innebär särskilda risker för otillbörligt integritetsintrång. Frågan om en myndighet bör få direktåtkomst till information som finns hos en annan myndighet bör därför bedömas genom en avvägning mellan de skäl som talar för en sådan åtkomst och de integritetsskäl som talar emot.

Försämrade villkor och förutsättningar för arbetskraftsinvandrare, så som långa handläggningstider hos Migrationsverket eller en ökad risk att få sitt uppehållstillstånd återkallat på grund av mindre misstag begångna av arbetsgivaren, minskar Sveriges attraktionskraft och riskerar att hindra en nödvändig kompetensinvandring. Frågan om att motverka missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring måste därmed tas på yttersta allvar. Samtidigt kan det konstateras att frågan behandlats i en nyligen avlämnad utredning och att beredning pågår inom Regeringskansliet. Frågan om direktåtkomst är dock, som utredaren pekar på, komplicerad, och hänsyn måste tas till risken för integritetskränkningar.

Vi utgår från att regeringen återkommer med förslag så snart det är möjligt. Ett tillkännagivande i denna fråga kan och bör inte enligt vår bedömning påskynda den grundliga beredning av frågan som vi anser är nödvändig. Motionerna, som får anses i huvudsak tillgodosedda, bör därför avstyrkas.

6. Missbruk, sanktioner och straff, punkt 6 (M)

av Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Tina Ghasemi (M) och Carl-Oskar Bohlin (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3371 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 39,

bifaller delvis motion

2016/17:2155 av Sten Bergheden (M) yrkande 3 och

avslår motionerna

2016/17:2155 av Sten Bergheden (M) yrkandena 2 och 4,

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 26 och

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 5.

Ställningstagande

Arbetskraftsinvandring bidrar till att ett land utvecklas och till en växande ekonomi. Samtidigt förekommer dåliga villkor, falska anställningar och handel med anställningsavtal. Alla former av missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring måste motverkas. Ett helt nytt brott – arbetskraftsmissbruk – bör därför införas. Inom ramen för det nya brottet bör vidare straffen för redan nu straffbelagda handlingar skärpas. Dagens straffnivåer är otillräckliga. I den nya brottsrubriceringen ska det ingå handlingar på området som i dag är straffbelagda, t.ex. att lämna oriktiga uppgifter till Migrationsverket i ansökningsprocessen. Det kan vidare handla om att en arbetsgivare som inte uppfyller de anställningsvillkor som legat till grund för beslutet om arbetstillstånd ska kunna straffas. Även andra sanktioner, som näringsförbud eller företagsbot, ska kunna användas i ökad utsträckning. Regeringen bör återkomma med förslag enligt det anförda.

7. Missbruk, sanktioner och straff, punkt 6 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 5 och avslår motionerna

2016/17:2155 av Sten Bergheden (M) yrkandena 2–4,

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 26 och

2016/17:3371 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 39.

Ställningstagande

För att inte skapa incitament för arbetsgivare att systematiskt betala för låga löner bör systemet för arbetskraftsinvandring innehålla någon form av påföljd för arbetsgivaren. Regeringen bör återkomma med förslag om att arbetsgivare som gör fel ska åläggas en straffavgift.

8. Missbruk, sanktioner och straff, punkt 6 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 26 och
avslår motionerna
2016/17:2155 av Sten Bergheden (M) yrkandena 2–4,
2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 5 och
2016/17:3371 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 39.

Ställningstagande

Det krav som finns i lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheterna att få uppehållstillstånd i Sverige och som innebär att en arbetsgivare ska underrätta Skatteverket för att en person med tidsbegränsat uppehållstillstånd ska kunna få permanent uppehållstillstånd är olämpligt. Arbetstagaren kan inte råda över eller kontrollera anmälan, och en administrativ miss kan få stora konsekvenser. Underlåtenhet att anmäla kan användas som ett instrument av oseriösa arbetsgivare som av olika anledningar vill ha arbetskraft med en svag rättslig ställning och därför inte vill att deras anställda ska få permanent uppehållstillstånd. Det finns enligt motionärerna andra sätt att hindra skenanställningar. Regeringen bör återkomma med förslag om att bestämmelsen ska tas bort.

9. Spårbyte m.m., punkt 7 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 8–10 och 21 samt
2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 10 och
avslår motionerna
2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 3,
2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 25 och
2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Reglerna för spårbyte gör det möjligt för asylsökande som får avslag på sin asylansökan att i stället få arbetstillstånd. Möjligheten till spårbyte är dock för snäv. I dag krävs att personen haft samma arbete i minst fyra månader. Den som har ett arbete i Sverige ska kunna få stanna, och det bör därför vara möjligt att ansöka om spårbyte från dag ett, men som ett första steg bör tiden kortas ned till en månad. Också tidsramen från avslag till att ansökan om spårbyte ska lämnas in är för snäv och bör utökas, så att det blir lättare för fler att ansöka om att få stanna och arbeta i Sverige. Regeringen bör återkomma med förslag enligt vad som anförts.

Många flyktingar som kommer till Sverige har en akademisk bakgrund som behöver slutföras eller kompletteras. Med de nya reglerna om tidsbegränsade uppehållstillstånd måste asylsökande kunna visa att de kan försörja sig för att få stanna i Sverige permanent. När alla möjligheter att stanna i Sverige hänger på arbete blir högskola eller annan utbildning ett omöjligt alternativ för många. Reglerna bör ses över så att högskolestudier kan ge permanent uppehållstillstånd på samma sätt som arbete.

10. Spårbyte m.m., punkt 7 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 25 och avslår motionerna

2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 3,

2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 5,

2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 8–10 och 21 samt

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 10.

Ställningstagande

Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheterna att få uppehållstillstånd i Sverige innehåller bl.a. en bestämmelse som gör att arbete är den enda vägen till permanent uppehållstillstånd. För de som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd under 13 månader blir arbete också den enda säkra vägen att få rätt till familjeåterförening. Det innebär att arbete får större betydelse än skyddsbehov för den asylsökandes rätt att få stanna i Sverige. Denna struktur bör ändras och regeringen bör återkomma med förslag om att införa en möjlighet

till permanent uppehållstillstånd även för dem som deltar i snabbspår, etableringsinsatser inom bristyrken eller subventionerade anställningar. Samtidigt måste kontrollen av de subventionerade anställningarna vara noggrann och omfattande för att undvika risken för utnyttjande.

11. Uppehållstillstånd för att studera m.m., punkt 8 (M)

av Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Tina Ghasemi (M) och Carl-Oskar Bohlin (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:713 av Lars Hjalmered (M),
2016/17:862 av Lars Hjalmered (M) och
2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 12,
bifaller delvis motionerna
2016/17:1107 av Finn Bengtsson (M) och
2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 2 och
avslår motionerna
2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
2016/17:2974 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 9,
2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 16 och 17 samt
2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 32.

Ställningstagande

En utvärdering bör göras av 2014 års lagändring för utomeuropeiska studenter och forskare. Utredningen bör titta på hur de förbättrade möjligheterna att attrahera utländska studenter, forskarstuderande, forskare och medföljande har fallit ut. Regeringen bör därefter återkomma med förslag till nödvändiga förändringar för att Sverige ska kunna attrahera fler talangfulla personer som kan starta företag och investera pengar i Sverige. Reglerna är i dag krångliga och tidsödande och risken finns att Sverige ratas som förstahandsval.

12. Uppehållstillstånd för att studera m.m., punkt 8 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2974 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 9 och

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 16 och 17 samt avslår motionerna

2016/17:713 av Lars Hjalmered (M),

2016/17:862 av Lars Hjalmered (M),

2016/17:1107 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 12 och

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 32.

Ställningstagande

Studenter som kommer till Sverige är en resurs för vårt land. Men trots att många utländska studenter studerar i Sverige är det få som stannar. För att fler internationella studenter ska kunna etablera sig på den svenska arbetsmarknaden och bidra till handel, utveckling och välstånd bör reglerna ändras så att det blir lättare för dem att stanna längre i Sverige efter avslutad utbildning. Det finns en otydlighet i processerna och en icke-transparent tolkning av regelverket. De regler som finns för studenters uppehållstillstånd, bl.a. med krav på trygkad försörjning och studieresultat, måste tydliggöras med utgångspunkt i studenters möjlighet att studera och stanna i Sverige. Regeringen bör återkomma med förslag enligt det anförda. Vidare bör möjligheten för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande utredas.

13. Uppehållstillstånd för att studera m.m., punkt 8 (KD)

av Aron Modig (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 32 och avslår motionerna

2016/17:713 av Lars Hjalmered (M),

2016/17:862 av Lars Hjalmered (M),

2016/17:1107 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2974 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 9,

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkandena 16 och 17 samt
2016/17:3128 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

För att möjliggöra fler vägar in till Sverige bör studenter som studerat i Sverige ges möjlighet att stanna minst sex månader för att söka arbete eller starta företag här. Regeringen bör återkomma med förslag enligt det anförda.

14. EU-blåkort, punkt 9 (SD)

av Jennie Åfeldt (SD) och Paula Bieler (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3409 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 53–57 och
avslår motionerna
2016/17:1424 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 10 och
2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 15.

Ställningstagande

Arbetskraftsinvandringen till Sverige bör baseras på en behovsanalys. EU:s blåkortsdirektiv riktar in sig på högkvalitativ arbetskraft från tredjeland och innehåller en hel del positiva delar som möjliggör ett bra grundregelverk för arbetskraftsinvandring. I direktivet anges t.ex. att varje medlemsstat innan utfärdandet av ett blåkort först får kontrollera om den berörda platsen inte kan tillsättas med nationell arbetskraft eller arbetskraft inom EU. Om så är fallet bör det vara en självklarhet att avslå blåkortsansökan. Definitionen av högkvalificerad arbetskraft bör vara att en högskole- eller universitetsexamen finns. Sverige bör därför inte medge undantag från detta genom att jämställa motsvarande relevant yrkeserfarenhet om minst fem år. Vidare ger direktivet medlemsstater rätt att efter två års laglig anställning ge den anställda personen tillträde till arbetsmarknaden på samma sätt som medlemsstaternas egna medborgare. Denna möjlighet bör utmönstras ur svensk lagstiftning. Personer med uppehålls- och arbetstillstånd enligt blåkortsdirektivet ska inte likställas med inhemsk arbetskraft. Eftersom grunden i blåkortsdirektivet är arbete och då ansökan endast godkänns för en högkvalificerad tredjelandsmedborgare om denne uppfyller vissa krav är det orimligt med likabehandling på en rad områden, som exempelvis stipendier, studiemedel, andra bidrag och lån som avser sekundärutbildning, högre utbildning och yrkesutbildning. Likabehandling

bör inte heller gälla för förfaranden för att erhålla bostad för den som har ett blåkort. Regeringen bör återkomma med förslag till ändrad lagstiftning enligt vad som anförts.

15. EU-blåkort, punkt 9 (C)

av Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 15 och avslår motionerna

2016/17:1424 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 10 och

2016/17:3409 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 53–57.

Ställningstagande

EU:s blåkortssystem bör vidgas till att omfatta fler yrkesgrupper så att behoven på arbetsmarknaden bättre kan tillgodoses och fler ges möjlighet att söka arbete i Europa. EU-blåkortet ska inte bara vara till för högkvalificerad arbetskraft utan kunna användas för att täcka behov i flera branscher. Regeringen bör verka för detta inom EU.

Särskilt yttrande

1. Behovsprövad arbetskraft, punkt 2 (V)

Christina Høj Larsen (V) anför:

Arbetskraftsinvandringen har historiskt varit positiv för Sverige och bidragit till vårt lands utveckling. En väl fungerande arbetskraftsinvandring kan även framöver tillföra mycket för såväl den enskilde som kommer hit för att arbeta som för svensk ekonomi och arbetsmarknad samt underlätta hanteringen av arbetskraftsbrist inom olika branscher och yrken. Om arbetskraftsinvandringen även framöver ska bidra positivt för arbetstagaren, arbetsgivaren och hela samhället måste det finnas garantier för att de som invandrar inte utnyttjas och att de inte används för att dumpa löne- och arbetsvillkoren på den svenska arbetsmarknaden. Vänsterpartiet har länge drivit på för att införa mer generösa regler för arbetskraftsinvandring från länder utanför EU/EES-området. Dessvärre motsvarar de regler som infördes 2008 inte alls våra önskemål. Dagens regelverk sätter arbetstagaren i en svårt underordnad beroendesituation och öppnar för utnyttjande. Alla som jobbar i Sverige ska ha rätt till de löner och villkor som regleras i våra lagar och kollektivavtal, oavsett var man är född eller bosatt. Det är, med undantag för datorspecialister, framför allt till arbeten utan krav på särskild yrkesutbildning i låglönebranscher som människor har rekryterats från andra kontinenter. Det är alltså knappast beroende på kompetensbrist i landet som arbetsgivare rekryterar utifrån. Samtidigt finns det redan ett stort antal sökande till dessa jobb i Sverige. Det mesta tyder på att det är möjligheten att skaffa arbetskraft till löner långt under de nivåer som gäller i svenska kollektivavtal som lockar arbetsgivarna att rekrytera utomlands.

Vänsterpartiet har inte väckt motioner under allmänna motionstiden 2016/17 som rör frågor om arbetskraftsinvandring generellt. Vi anser emellertid, mot bakgrund av det anförda, att arbetsgivare ska kunna visa att en rekrytering bygger på en faktisk brist på arbetskraft, att arbetserbjudandet måste vara juridiskt bindande, att arbetstagare som träder fram och berättar om missförhållanden hos arbetsgivaren ska få stanna i Sverige tillståndstiden ut och att arbetsgivare som utnyttjar papperslösa ska göras skadeståndsskyldiga.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:27 av Tina Acketoft (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra det gällande regelverket för utannonsering av tjänster i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:713 av Lars Hjalmered (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera hur de förbättrade möjligheterna att attrahera utländska studenter, forskarstuderande, forskare och medföljande har fallit ut samt att regeringen bör återkomma med förslag till nödvändiga förändringar för att Sverige ska kunna attrahera fler talangfulla personer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:734 av Niklas Wykman (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort kravet på att jobb ska vara utannonserade i Eures och ersätta det med ett allmänt krav på att utannonsering ska vara synlig för EU-medborgare som söker arbete i Sverige, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta arbetsgivare att betala ut lön i efterhand om skillnaden jämfört med gällande regelverk är liten, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta kravet om kollektivavtalsenliga villkor med ett allmänt krav om att lönen ska motsvara faktiska lönenivåer inom branschen, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i väntan på nytt regelverk bevilja amnesti för de personer som berörs av regelverket och som redan befinner sig i Sverige och arbetar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta kravet på kollektivavtalsenliga villkor med ett allmänt krav om att lön och villkor ska motsvara marknadsmässiga villkor på svensk arbetsmarknad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om försörjningskravet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:735 av Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av gällande regler för utannonsering av tjänster och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:862 av Lars Hjalmered (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra migrationsreglerna för att attrahera fler talangfulla personer att starta företag och investera pengar i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1065 av Jan Björklund m.fl. (L):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Migrationsverket bör få resurser för att snabba på handläggningen för arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regler för att underlätta för arbetskraftsinvandrare att stanna i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1107 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrade möjligheter till uppehållstillstånd i Sverige för företagare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1273 av Christian Holm Barenfeld (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetstillstånd och möjligheten att arbeta i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1424 av Désirée Pethrus (KD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom EU bör verka för att EU:s system med blåkort utvecklas enligt svensk modell så att även personer oavsett kvalifikationer kan söka som arbetskraftsinvandrare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1500 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare underlätta för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om invandring av kvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att underlätta för köbyte från asylansökan till ansökan om

uppehållstillstånd enligt reglerna om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1593 av Fredrik Schulte (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på kollektivavtalsenliga villkor för beviljandet och förnyelsen av arbetstillstånd bör ersättas med ett generellt krav på att lönen ska motsvara de faktiska lönenivåerna inom berörd bransch och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att försörjningskravet för arbetstillstånd måste göras mer flexibelt och inte fastna vid en strikt tillämpad inkomstgräns på dagens 13 000 kronor per månad och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i det fall en anställd fått för låg lön och därmed riskerar att mista sitt arbetstillstånd, måste arbetsgivare i efterhand kunna skjuta till lön för att undvika utvisning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbudet mot att ha flera anställningar för att kunna få eller behålla ett arbetstillstånd bör strykas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beviljandet av arbetstillstånd för och anställning av en utomeuropeisk individ inte bör behöva föregås av att samma jobb först utannonserats på EU:s platsbank Eures, utan att även andra plattformar som är tillgängliga för alla är tillräckliga, och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1844 av Elisabeth Svantesson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetskraftsinvandringsreformen bör vårdas, vidareutvecklas och följas upp utifrån sitt grundsyfte och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2155 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att ta fram en handlingsplan för hur man ska bekämpa den olagliga arbetskraften och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över straffskalorna för brott avseende utnyttjande av olaglig arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att studera hur andra länder i EU har löst problem med olaglig arbetskraft och vad man vidtagit för åtgärder och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2330 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta regeringen återkomma med ett förslag på ett poängsystem för beviljande av uppehållstillstånd som baseras på kriterier byggda på möjligheter för individen att på ett gott sätt ta del av det svenska samhället, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en möjlighet till permanent uppehållstillstånd för dem som deltar i snabbspår, etableringsinsatser inom bristyrken eller subventionerade anställningar och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bestämmelsen om att en särskild underrättelse från arbetsgivaren till Skatteverket ska vara ett krav för att en person med tillfälligt uppehållstillstånd ska kunna få permanent uppehållstillstånd bör strykas och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2511 av Sven-Olof Sällström och Magnus Persson (båda SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovsprövd arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2535 av Jabar Amin (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över utlänningslagen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2924 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kravet på gemenskapsföreträde för att ta hänsyn till moderna utannonseringsmöjligheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över försörjningskravet till ett icke-bidragskrav och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta kravet på kollektivavtalsenliga villkor med ett krav om marknadsmässiga villkor och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga lagstiftningen så att obetydliga skillnader gentemot rådande gränser inte per automatik ska leda till nekat arbetstillstånd, i stället bör arbetsgivaren kunna kompensera arbetstagaren för omotiverade skillnader, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att frångå kravet på att samma anställning ska ha existerat fyra månader innan spårbyte, i stället bör prövningen ske utifrån sökandens möjlighet till egenförsörjning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kravet på anställningstid för spårbyte och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga tiden efter avslag som man kan ansöka om spårbyte och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra spårbyte även för högre studier och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att högre utbildning ska ge möjlighet till permanent uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2974 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för organisationer eller svenska medborgare att erbjuda ytterligare en laglig väg genom stipendier eller liknande och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betona vikten av arbetskraftsinvandring och rörlighet för arbetskraft och studenter för tillväxt, kompetensförsörjning och en bättre fungerande arbetsmarknad och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka tryggheten för tredjelandsmedborgare med arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunna korrigera mindre fel och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över system för att arbetsgivare som gör fel ska kunna åläggas en straffavgift och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på försörjning ses över för att fler ska kunna arbeta i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tolkningen av gemenskapsföreträdet och utannonseringskravet för arbetstillstånd för att få mer tillåtande regler och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta spårbyte och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla förfarandet för tillståndsgivning vid arbetskraftsinvandring för att kunna förkorta handläggningstiden och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att automatiskt förlänga arbetstillstånd under handläggning av förlängningsärende vid för lång fördröjning och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av handläggningen av arbetstillstånd för att få ned handläggningstid och få upp effektivitet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för externa aktörer att delta vid arbetstillståndsgivande och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga EU:s blåkortssystem och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utländska studenter lättare ska få uppehållstillstånd i Sverige efter avslutade studier och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tillämpningen av utlänningslagen i syfte att underlätta för utländska studenter att göra rätt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera 2014 års lagändring för utomeuropeiska studenter och forskare samt att överväga ytterligare åtgärder för att attrahera fler talanger till Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3149 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha goda villkor för arbetskraftsinvandring för att tillgodose företagens behov av kompetent arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansökningar om arbetstillstånd bör behandlas inom 30 dagar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3188 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ansökan om arbetstillstånd i normalfallet inte bör ta längre än 30 dagar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3267 av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att förbättra förutsättningarna för arbetskraftsinvandring med särskild inriktning på yrken där det i dag råder brist på arbetskraft, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att korta handläggningstiderna för arbetstillstånd och utöka den digitala hanteringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 30-dagarsgaranti vid komplett ansökan om arbetstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket ska vara sådant, och tillämpas på så sätt, att en arbetskraftsinvandrare i Sverige inte utvisas på grund av rigida och byråkratiska regler, t.ex. enbart på den grunden att han eller hon har fått sin anställning via en rekryteringskanal med viss storlek och räckvidd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av direktåtkomst för Migrationsverket till vissa uppgifter hos andra myndigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett regeringsuppdrag till Migrationsverket som syftar till ett förstärkt arbete mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3302 av Aron Modig m.fl. (KD):

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studenter som studerar i Sverige bör ges möjlighet att stanna minst sex månader för att söka arbete eller starta företag och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att korta handläggningstiderna för arbetstillstånd samt införa en 30-dagarsgaranti och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverk och tillämpning avseende arbetstillstånd bör ses över i syfte att ta bort hinder som kan framstå som orimliga och tillkännager detta för regeringen.

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka arbetet mot missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3343 av Sofia Fölster (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att försörjningskravet i utlänningslagen bör göras om till ett krav på arbetstagarerna om att inte uppbära bidrag från det offentliga och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra kravet om kollektivavtalsenliga villkor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet om arbetstillståndet knyts till arbetsgivare och bransch under de första fyra åren kortas för personer som lagligen redan befinner sig i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3371 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av ett nytt brott, arbetskraftsmissbruk, och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3409 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om blåkortsdirektivet och arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om definitionen av ”högkvalificerad arbetskraft” och tillkännager detta för regeringen.
55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om restriktioner efter anställningens andra år med avseende på vissa yrken och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra direktivets möjlighet till begränsning i fråga om likabehandling när det gäller stipendier, studiemedel, andra bidrag och lån som avser sekundärutbildning, högre utbildning, yrkesutbildning samt förfaranden för att erhålla bostad och tillkännager detta för regeringen.

57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en standardiserad giltighetstid på ett år för EU-blåkortet och tillkännager detta för regeringen.